

Spis treści

Wstęp

Część pierwsza

Rozdział 1

Diagnoza i jej znaczenie w pedagogice i naukach społecznych

- 1.1. Definicje diagnozy – zakresy znaczeniowe i ujęcia modelowe
- 1.2. Diagnoza i jej rodzaje – różnorodność procesu poznawania
- 1.3. Obszary diagnozy w wybranych subdyscyplinach pedagogiki
 - 1.3.1. Diagnoza kliniczno-wychowawcza J. Korczaka i jej znaczenie w teorii wychowania
 - 1.3.2. Postępowanie diagnostyczne w pedagogice społecznej
 - 1.3.3. Problem diagnozy w pedagogice resocjalizacyjnej
- 1.4. Nauczyciel w roli diagnosty – zakres diagnozy szkolnej
- 1.5. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 1.6. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 1.7. Literatura do rozdziału

Rozdział 2

Założenia teoretyczno-metodologiczne procesu diagnozowania w pedagogice

- 2.1. Czynności i etapy postępowania diagnostycznego w naukach społecznych
- 2.2. Proces diagnostyczny jako forma relacji międzyosobowej
- 2.3. Kompetencje badacza i zasady etycznego postępowania
- 2.4. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 2.5. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 2.6. Literatura do rozdziału

Rozdział 3

Metodologia badawcza – warsztat diagnostyczny pedagoga

- 3.1. Podstawowe założenia działalności diagnostycznej
- 3.2. Charakterystyka podstawowych metod, technik i narzędzi w diagnostyce pedagogicznej
 - 3.2.1. Metoda sondażu diagnostycznego w badaniach pedagogicznych
 - 3.2.2. Metoda indywidualnych przypadków
 - 3.2.3. Podstawowe techniki diagnostyczne w pracy pedagoga – obserwacja, wywiad, ankieta i kwestionariusze
 - 3.2.4. Techniki socjometrii i ich zastosowanie w pracy pedagogicznej
 - 3.2.5. Techniki projekcyjne w badaniu pedagogicznym – możliwości i ograniczenia
- 3.3. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 3.4. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 3.5. Literatura do rozdziału

Część druga

Rozdział 4

Diagnoza środowiska rodzinnego w ujęciu teoretyczno-metodologicznym

- 4.1. Rodzina w refleksji badawczej. Przedmiot i cele badań pedagogiki rodziny
 - 4.1.1. Zasady postępowania diagnostycznego w poznawaniu środowiska rodzinnego
- 4.2. Warsztat badawczy pedagoga w diagnozie rodziny
 - 4.2.1. Wywiad i ankieta jako sposoby zdobywania informacji o rodzinie
 - 4.2.2. Wybrane narzędzia diagnozy – założenia teoretyczne i praktyczne stosowanie
 - 4.2.3. Techniki projekcyjne w rozpoznawaniu sytuacji rodziny
- 4.3. Przemoc domowa wobec dziecka – dylematy diagnostyczne
 - 4.3.1. Identyfikowanie przemocy w rodzinie badanego
 - 4.3.2. Działania diagnostyczne w rozpoznawaniu zjawiska krzywdzenia dziecka
- 4.4. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 4.5. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 4.6. Literatura do rozdziału

Rozdział 5

Znaczenie diagnozy we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka

- 5.1. Definiowanie pojęcia, jego zakres znaczeniowy, prawny i praktyczny
- 5.2. Wybrane narzędzia do oceny rozwoju małego dziecka
- 5.3. Charakterystyka procesu diagnostycznego małego dziecka
- 5.4. Zadania pedagoga we wczesnym wspomaganiu rozwoju
- 5.5. Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku i rodzinie
- 5.6. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 5.7. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 5.8. Literatura do rozdziału

Rozdział 6

Poznawanie środowiska szkolnego – wybrane zagadnienia diagnostyczne

- 6.1. Klimat szkoły i klimat klasy w procesie rozpoznania pedagogicznego
 - 6.1.1. Charakterystyka wybranych sposobów oceny klimatu szkoły i klasy
- 6.2. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 6.3. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 6.4. Literatura do rozdziału

Rozdział 7

Uczeń w środowisku szkolnym – ocena procesu przystosowania i zachowań problemowych uczniów

- 7.1. Znaczenie diagnozy w pracy pedagogicznej nauczyciela
- 7.2. Ocena zaburzeń w przystosowaniu i trudności adaptacyjnych dzieci i młodzieży
 - 7.2.1. Kryteria oceny poziomu przystosowania – opis wybranych narzędzi

- 7.3. Trudności wychowawcze a zaburzenia zachowania – wątpliwości definicyjne
- 7.4. Identyfikacja zachowań agresywnych – opis narzędzi pomiaru agresji
- 7.4.1. Charakterystyka wybranych narzędzi do pomiaru agresji
- 7.5. Uczeń z ADHD – rozpoznawanie i formy pomocy pedagogicznej
- 7.6. Diagnozowanie fobii szkolnej – dylematy pedagogiczne
- 7.7. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 7.8. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 7.9. Literatura do rozdziału

Rozdział 8

Proces uczenia się jako przedmiot diagnozy pedagogicznej

- 8.1. Dojrzałość szkolna – uwarunkowania i kryteria diagnostyczne
- 8.1.1. Wybrane narzędzia do oceny szkolnej dojrzałości – charakterystyka
- 8.2. Rozpoznawanie i identyfikacja trudności w uczeniu się
- 8.2.1. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu i ich rozpoznawanie w warunkach szkolnych
- 8.2.2. Wczesna diagnoza ryzyka dysleksji – kryteria diagnostyczne i narzędzia
- 8.3. Diagnoza trudności w czytaniu i pisaniu
- 8.3.1. Opis wybranych narzędzi do oceny czytania i pisania
- 8.4. Czynności oceniania w działaniach praktycznych nauczyciela
- 8.5. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 8.6. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 8.7. Literatura do rozdziału

Rozdział 9

Rozpoznawanie zdolności uczniów w obszarze edukacyjnym

- 9.1. Egalitaryzm społeczny a rzeczywistość edukacyjna w kształceniu uczniów zdolnych
- 9.2. Pojęcie zdolności w rozumieniu psychologicznym
- 9.3. Charakterystyka ucznia zdolnego
- 9.4. Sposoby rozpoznawania zdolności dziecka – opis narzędzi badań
- 9.5. Metody badania uzdolnień artystycznych dzieci – obszar zaniedbany
- 9.6. Podsumowanie rozdziału i dyskusja
- 9.7. Propozycje ćwiczeń praktycznych
- 9.8. Literatura do rozdziału

Zakończenie

Wykaz literatury

Spis schematów

Spis tabel